

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 18.04.2012, sen. zn. 29 NSČR 26/2012, ECLI:CZ:NS:2012:29.NSCR.26.2012.1

Číslo: 85/2012

Právní věta: Námitka spočívající v tvrzení, že soud je nesprávně obsazen (že o odvolání účastníka má podle rozvrhu práce odvolacího soudu rozhodovat jiný odvolací senát než ten, jemuž byla věc přidělena k vyřízení), není způsobilá založit důvod pochybovat o nepodjatosti soudců odvolacího senátu, jemuž byla věc přidělena k vyřízení.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 18.04.2012

Spisová značka: 29 NSCR 26/2012

Číslo rozhodnutí: 85

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Obsazení soudu, Podjatost

Předpisy: § 14 o. s. ř.

§ 229 odst. 1 písm. e) o. s. ř.

§ 229 odst. 1 písm. f) o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením ze dne 9. 1. 2012 zamítl M ě s t s k ý s o u d v Praze (dále jen „insolvenční soud“) žádost věřitele č. 12 J. K. o osvobození od soudního poplatku za odvolání proti usnesení ze dne 23. 9. 2011, jímž insolvenční soud zrušil konkurs na majetek dlužníka podle § 308 odst. 1 písm. d) zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona).

Odvolání J. K. proti usnesení ze dne 9. 1. 2012 odmítl insolvenční soud (dle § 208 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu) jako opožděné usnesením ze dne 20. 2. 2012.

Také proti usnesení insolvenčního soudu ze dne 20. 2. 2012 podal J. K. odvolání.

V průběhu odvolacího řízení (jež je u odvolacího soudu vedeno pod sen. zn. 2 VSPH 363/2012) uplatnil J. K. podáním ze dne 22. 3. 2012, doručeným odvolacímu soudu téhož dne, námitku podjatosti soudců označeného senátu odvolacího soudu.

Podjatost soudců odůvodňuje J. K. tím, že namítá nesprávné obsazení odvolacího soudu, uváděje, že platí-li podle současného rozvrhu práce Vrchního soudu v Praze, že v rozhodování o odvoláních proti rozhodnutím soudu prvního stupně vydaným v insolvenčním řízení rozhodují všechny senáty (1 Inso,

2 Inso, 3 Inso) podle jejich specializace v pořadí podle nápadu věcí, pak měla tato věc napadnout senátu 3 Inso. První tři věci, které v tomto roce napadly u Vrchního soudu v Praze v insolvenčních věcech, byly přiděleny senátu 3 Inso, takže 363. věc musí být předložena k vyřízení senátu 3 Inso.

Soudci senátu Vrchního soudu v Praze 2 Inso (JUDr. J. K. jako předseda senátu a JUDr. J. G. a Mgr. T. B. jako členové senátu) ve vyjádřeních k uplatněné námitce podjatosti shodně uvedli, že k věci, k účastníkům a jejich zástupcům nemají žádný vztah a nejsou jim známy žádné skutečnosti, pro které by měli být vyloučeni z projednávání a rozhodování této věci.

N e j v y š š í s o u d námitce podjatosti nevyhověl a soudce Vrchního soudu v Praze z projednávání věci nevyloučil.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 14 o. s. ř. jsou soudci a přísedící vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům je tu důvod pochybovat o jejich nepodjatosti (odstavec 1). U soudu vyššího stupně jsou vyloučeni i soudci, kteří projednávali nebo rozhodovali věc u soudu nižšího stupně, a naopak (odstavec 2). Z projednávání a rozhodnutí žaloby pro zmatečnost jsou vyloučeni také soudci, kteří žalobou napadené rozhodnutí vydali nebo věc projednávali (odstavec 3). Důvodem k vyloučení soudce (přísedícího) nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce (přísedícího) v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech (odstavec 4).

Rozhodnutí o vyloučení soudce podle ustanovení § 14 o. s. ř. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práva a svobod); soudce lze vyloučit z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen ze zákonných důvodů, které mu brání věc projednat a rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Podle ustáleného výkladu podávaného soudní praxí (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 10. 2001, sp. zn. [29 Odo 750/2001](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 3, ročník 2002, pod číslem 48) soudcův poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci. Tak je tomu bezpochyby v případě, kdy by soudce sám byl účastníkem řízení, ať na straně žalobce či na straně žalovaného, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech (např. kdyby jinak mohl být vedlejším účastníkem). Poměrem k věci se také rozumí situace, kdy soudce získal o věci poznatky jiným způsobem než z dokazování při jednání (např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování), a v důsledku toho je jeho pohled na dokazování zjištěné skutkové okolnosti případu deformován jeho dalšími poznatky zjištěnými mimoprocesním způsobem.

Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům pak může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, jemuž na roveň může v konkrétním případě stát vztah přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

V posuzovaném případě nebyly zjištěny (z obsahu spisu se nepodávají) žádné okolnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že je tu důvod pochybovat o nepodjatosti výše označených soudců odvolacího soudu. Uvedení soudci nemají k věci, k účastníkům ani jejich zástupcům – jak vyplývá z jejich vyjádření – žádný z hlediska § 14 o. s. ř. významný vztah, který by mohl představovat důvod k jejich vyloučení z projednávání a rozhodnutí předmětné odvolací věci.

Důvod pochybovat ve smyslu ustanovení § 14 o. s. ř. o nepodjatosti soudce nebo přísedícího pak nespočívá (objektivně nemůže spočívat) v tom, že soud je nesprávně obsazen. Srov. v tomto ohledu též ustanovení § 229 odst. 1 písm. e) o. s. ř. na straně jedné a ustanovení § 229 odst. 1 písm. f) o. s. ř.

na straně druhé; z těchto ustanovení se podává, že i v rovině tzv. zmatečnostních vad řízení nemá zmatečnostní vada spočívající v tom, že ve věci rozhodoval vyloučený soudce nebo přísedící (§ 229 odst. 1 písm. e/ o. s. ř.), tedy soudce nebo přísedící, u kterého byl (ve smyslu § 14 o. s. ř.) důvod pochybovat o jeho nepodjatosti, nic společného se zmatečnostní vadou spočívající v tom, že soud byl nesprávně obsazen (§ 229 odst. 1 písm. f/ o. s. ř.). Přitom zmatečnostní vada spočívající v tom, že soud byl nesprávně obsazen, spočívá (může spočívat) právě v tom, že věc byla nesprávně projednána a rozhodnuta v jiném soudním oddělení, než do kterého náležela podle rozvrhu práce daného soudu pro příslušný kalendářní rok (srov. např. též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 1. 2010, sp. zn. [21 Cdo 1316/2008](#), uveřejněné v časopise Soudní judikatura číslo 2, ročník 2012, pod číslem 16).

Lze tedy shrnout, že námitka spočívající v tvrzení, že soud je nesprávně obsazen (že o odvolání účastníka má podle rozvrhu práce odvolacího soudu rozhodovat jiný odvolací senát než ten, jemuž byla věc přidělena k vyřízení), není způsobilá založit důvod pochybovat o nepodjatosti soudců odvolacího senátu, jemuž byla věc přidělena k vyřízení.

Nejvyšší soud proto rozhodl, že ve výroku označení soudci nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, vedené u Vrchního soudu v Praze (§ 16 odst. 1 o. s. ř.). Protože nebylo prováděno dokazování, rozhodl nadřízený soud o námitce podjatosti, aniž nařizoval jednání (§ 16 odst. 3, věta druhá, o. s. ř.).